

Följden här af blir först och främst alla varors fördyrande öfver höfvan, då köpmannen eller fabrikanten icke med någon slags säkerhet kan beräkna tidpunkten, då han erhåller liqid. Vidare lockar denna utsträckta kredit till större konsumtion än som varit påkallad af verkligt behof. Att allt detta just icke befrämjar landets allmänna välstånd inses lätt. Visserligen hafva öfverenskommelser emellan fabrikanter eller köpmän på en viss ort någon gång blifvit aftalade att bryta det gamla bruket och inslå på en annan väg, men så länge lagens nu gällande stadgande om handelsboks vitsord eger tillämpning i sin fulla utsträckning, torde dessa öfverenskommelser, såsom icke allmänt bindande, blifva mer eller mindre fruktlösa. Som en öfvergång till ett bättre kreditbruk vågar jag derföre vördsamt föreslå,

att, med ändring af Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, angående handelsböcker och handelsräkningar, Riksdagen för sin del måtte besluta, att handelsboks vitsord vid utborgning af varor inskränkes inom en tid af sex månader.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 21 Januari 1868.

C. J. L. Lönnberg.

N:o 13.

Af Herr C. J. Grafström: Om ändring af åtskilliga rubriker i gällande Tulltaxa.

Då privilegier och monopoler hos oss allt mer och mer utjemnas och försvinna och då det allmänna rättsmedvetandet måste ogilla, att den ena samhällsklassen, genom undantagsförmåner, gynnas på den andras bekostnad, torde det vara tid, att i detta hänseende granska förhållandet i vår gällande tulltaxa. Uti densamma förekomma åtskilliga rubriker, hvilka, enligt min öfvertygelse, torde förtjena en sådan granskning. För att undvika missförstånd, vill jag genast från början förklara, att jag genom denna motion icke vill rubba sjelfva tullsatserna; jag åsyf-

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 1 Häft. 4

tar hvarken höjning eller sänkning i desamma utan endast en väl behöflig ändring, eller tillägg, af åtskilliga rubriker, på det att rättvisa och billighet må kunna göra sig gällande, mer än hittills.

Det kan omöjligen vara öfverensstämmande med rättskänslans fordringar, att den ene samhällsmedlemmen skall erlägga högre tull än den andra eller, att den ene *skall* erlägga tull, men den andre *icke*, för samma slags varor. Ej heller öfverensstämmer det med landets nuvarande näringsförfattning, att det skall vara den ene yrkesklassen tillåtet, att, med uteslutande af öfriga klasser, få införa vissa, inom många näringsgrenar och i det allmänna lifvet, nödvändiga varor. Detta allt inträffar dock vid tillämpningen af nedanstående rubriker i gällande tulltaxa:

<i>Apotheksvaror</i> , alla i taxan ej specificerade, enkla eller sammansatta, till införsel af <i>apothekare</i> eller <i>dem</i> , som erhållit <i>Sundhets-kollegii tillstånd</i> att med sådana varor idka handel, eller, efter Sundhets-kollegii, Vetenskapsakademiens, eller vederbörande Universitetsfakultets hörande, af vetenskapsmän till begagnande för vetenskapliga ändamål, eller ock, efter <i>Kommers-kollegii pröfning</i> , af <i>näringsidkare</i> , som styrka sig hafva behof af dylika varor för åstadkommande af sina tillverkningar	Fria.
<i>Kemiskt-tekniska preparater</i> , ej specificerade R:dr 100	5 R:dr.
för medicinska behof, hänföras till apotheksvaror, ej specificerade.	

Salt: oraffineradt:

glauber-	Fritt.
kok- och berg-	Fritt.
raffineradt bordsalt, hvarmed förstås hvitt, mjölaktigt salt, ehvad det inkommer i särskilda emballager eller i sammanpressade lösa stycken eller kakor,	
1 skålpund	3 öre.
medicinskt	1 skålpund 3 öre.

För den, som ej kommit i erfarenhet af det hämmande och orättvisa i de två första rubrikerna eller, som icke specielt satt sig in i detta ämne, kunna de synas ganska antagliga; men granskar man saken närmare, skall man snart finna det numera ohållbara i desamma. — Om, vid en varas förtullning, tvifvel uppstår, huruvida den skall anses såsom *Apotheksvara*, eller ej, så hänskjutes frågan till Sundhets-kollegium och detta svarar då vanligen, att varan är *hänförlig till apotheksvaror*, såvida den finnes upptagen i Rikets gällande farmakopé. Denna vara inregistreras sålunda tills vidare bland apotheksvaror och får ej förtullas af någon annan än apothekare, eller den som erhållit Sundhets-kollegii tillstånd, att handla med sådana varor, eller den, som för hvarje gång, genom att nöjaktigt styrka sitt

behof deraf, *lyckas dertill erhålla Kommers-kollegii förord.* Men att en industridkare skall, för hvarje gång han behöfver något mer eller mindre af någon, såsom apoteksvara rubricerad artikel, underkasta sig tidspillan, möda och obehag, att hos Kommers-kollegium *styrka* sitt behof, äfven om detta skulle utgöras af någon i hans tillverkning hemlighållen vara, kan icke öfverensstämma med näringsfriheten. Också måste en mängd näringsidkare nöja sig med, att antingen genom apotekaren (och således nog dyrt) förskaffa sig, eller söka, som en gunst af tulltjenstemännen, under någon rubrik med vanligen högre tull än som för varan bort tillämpas, utfå det behöfliga föremålet, eller ock slutligen och kanske oftast, låta sin rörelse sakna detsamma, hvarigenom de naturligtvis hindras och störas i det fria utöfvandet af sitt yrke. Bland mångfaldiga sådana varor kan t. ex. ren ether nämnas. Tulltaxan innehåller rubriken: Aether spirituosus eller s. k. Hoffmans droppar; tullbehandlas såsom bränvin och sprit; men ren ether nämnes icke i tulltaxan och anses derföre såsom apoteksvara.

Detta kemiskt-tekniska preparat, som ända till allra sednaste tiden icke fått införas af andra än apotekare eller med särskildt tillstånd, lærer dock nu slutligen fått införas af några icke-apotekare, men icke för hvad det obestriddigen är: ett kemiskt-tekniskt preparat, utan såsom alkohol, d. v. s. mot en tull af 70 öre per skålpund. Såsom bekant, är ren ether en vattenklar, färglös vätska af en egen stark smak och lukt (såsom Hoffmans droppar). Dess egentliga vikt är 0,72 vid + 15°. Den beredes af alkohol och svafvelsyra, men kan icke på något sätt, hvarken till lukt eller smak, yttre eller inre bruk, förvexlas med alkohol. I de nordtyska hamnarne är priset på ether 9 à 10 silbergroschen per skålpund (Zollvereinsgev.). Den står i svensk hamn till omkring 81 à 90 öre per svenskt skålpund. Såsom *apoteksvara* står den således reqvirenten till detta pris. Apothekspriset är enligt medicinalltaxan 2 R:dr 8 öre per skålpund. — Sedan det nu tillåtits andra än apotekare att införa ether, men emot en tull af 70 öre per skålpund (såsom alkohol), så står den dessa personer till 151 à 160 öre per skålpund, d. v. s. förökad med 86½ à 78 procent af värdet, ehuru den, som ett rent kemiskt-tekniskt preparat, dragande en tull af 5 procent af varans värde, bort sålunda förtullas och skulle då i tull kommit på 4 à 4½ öre per skålpund, hvadan således varan kommit reqvirenten på endast 85 à 94½ öre. Ethern användes redan nu, (t. ex. inom fotografien) oakadt dessa oförmånliga förhållanden i minst lika stora partier som till rena läkemedel, men dess bruk skulle till industriens fromma troligen betydligt tilltaga, om den kunde fås till det pris den skulle stå till, om i tulltaxan ren ether hänfördes till kemiskt-tekniska preparater.

Utom den rena ethern (och ether spirituosus) finnas i farmakopéen tvänne andra sorter, nemligen: ättick- och salpeter-ether. Dessa torde, ehuru de användas i näringarne (t. ex. i parfymeri, till bränvinsförädling m. m.) ännu icke få införas af andra än apotekare eller med särskildt tillstånd. De olika sorter ether,

som äro bekanta under den generela benämningen: *artificiela*, väluktande etherarter, såsom ananas-, aprikos-, cognac-, hallon-, melon-, päron-, rom-, smultron- och äple-ether m. m., och hvilka allt mer användas i flera yrken, men hvilka, hvarken till ursprung, verkligt inre värde eller försäljningspris, kunna förblandas med de flygtiga, vegetabiliska oljor, som äro kända under namnet essenser, äro helt och hållet konstprodukter af kemisk-teknisk natur och borde alltså såsom kemiskt-tekniska preparater intagas i tulltaxan, hvarest de nu icke finnas.

På samma eller liknande sätt, som med ether, förhåller det sig med en mängd andra varor och preparater. I sednare alternativet af min motion skall jag uppräknat de ämnen, hvilkas inrymmande i tulltaxan jag under samma alternativ anser nödvändigt och af hvilka en stor del inom näringsgrenarne och i det allmänna lifvet användas i större, ofta i ofantligt större mängd än till verkliga medicinalier.

Frågar man sig nu hvad med "*apotheksvaror*", såsom rubrik i tulltaxan, bör förstås, så — om ock Sundhets-kollegium, från *sin* ståndpunkt, möjligen kan ha rätt, att söka definitionen på detta ord i gällande farmakopé — torde vara lätt visadt huru absurt det skulle vara, att i en tulltaxa vilja upptaga *allt*, som i farmakopéen finnes såsom medicinalier föreskrifvet, under denna rubrik. Då man ihågkommer att i medicinen blifvit försökt och försöktes af nästan allt, som natur och kemisk-teknisk konst kunnat frambringa, såväl ur mineral, som vext- och djurriket, så är det naturligt att nästan alla mer eller mindre förädlade råvaror och preparater, hvilka i det allmänna lifvet och näringarne *behöfvas*, skulle kunna registreras såsom apotheksvaror. Sålunda skulle t. ex. guld och silfver, kaffe och socker, kryddor och vin, mjöl och salt m. m. i oändlighet kunna räknas dit. Gällande tulltaxa visar dock, att man hvarken kunnat eller velat biträda en sådan tolkning. Om således alla i farmakopéen såsom medicinalier upptagna ämnen *icke* kunna *uteslutande* hänföras till *apotheksvaror*, så torde deremot alla sådana ämnen, hvilka *uteslutande användas till medicinalier*, dertill kunna hänföras. Om, såsom jag tror, denna definition på rubriken apotheksvaror, i en tulltaxa är riktig, så faller af sig sjelft, att alla de varor, som behöfvas både af apothekare och frie näringsidkare, böra tullbehandlas lika för båda parterna, men att de varor, som uteslutande behöfvas för apotheket, böra såsom apotheksvaror behandlas.

Industrien kan, enligt sin natur, icke stå stilla. Den utbildas och utvecklas oupphörligt och visserligen icke minst åt det kemiskt-tekniska hållet. Men af denna ständiga utveckling följer, att hvad i år verkligen kan anses såsom uteslutande apotheksvara, nästa år kan utgöra en handelsvara, inom näringarne använd i tusende gånger större mängd än till verkliga medicinalier. Tulltaxan bör således följa och rätta sig efter landets behof, men icke tvertom.

Det kan dessutom, under nuvarande näringslifvet, icke försvaras att man genom tulltaxan, således på en omväg, för en enda yrkesklass bibehåller obehöfliga,

skadliga och förargelseväckande skrårättigheter. Tulltaxan torde icke vara rätta stället för bestämmandet af hvilka svenska medborgare ega eller icke ega befatta sig med vissa, dock allmännyttiga, varor; den måste tydligen vara till för att bestämma, om sjelfva varan får eller icke får införas, om och huru hög tull skall därför erläggas. Den i tulltaxan ännu qvarstående rubriken *apotheksvaror* med dess bestämmelser och konsekvenser står, enligt min åsigt, i strid med vårt framåtskridande i industrielt hänseende, och dess tolkning och tillämpning sker ännu så, att en mängd artiklar, som behövas i hushåll och näringar, dels förbjudas den frie industriidkaren, att införa, dels måste af honom med en annan och högre tull än för apothekare betalas. Det synes mig tydligt och klart, att, sedan tullförbuden upphäfdes, det icke står rätt väl tillsammans med näringsförfattningarne, att man ännu genom tulltaxan utestänger svenska medborgare från deras rätt, att fritt, eller efter erlagd tull, disponera öfver den egendom, som enligt connoissement och märkrulla är deras.

Hvad rubriken *medicinskt salt* beträffar, så kan jag fatta mig kort. Det gifves nemligen intet medicinskt salt, som ej är kemiskt-tekniskt preparat eller kan till apotheksvaror hänföras. Denna rubrik bör således, enligt min åsigt, ur tulltaxan utgå. Jag vill dock med ett exempel visa, att dess borttagande icke är likgiltigt.

Salpetersyrad silfveroxid, eller s. k. lapis infernalis, är obestriddligen både ett medicinskt salt och ett kemiskt-tekniskt preparat. Dess värde är något öfver 50 R:dr per skålpund. Såsom medicinskt salt drager detta ämne en tull af 3 öre per skålpund, men den tekniske fabrikanten eller fotografen o. s. v. måste (ifall det ens tillåtes honom att införa det) betala tull såsom för kemiskt-tekniskt preparat, d. v. s. 5 procent af värdet. Antages nu värdet till 50 R:dr, så blir tullen 2: 50 per skålpund. Betänker man nu, att den, i den rena medicinen använda, mängden af detta salt, förhåller sig till den inom industrien använda ungefär som 1 till 500, skall man snart inse, att denna rubriks borttagande icke är likgiltigt. Apothekspriset på lapis infernalis är, enligt medicinaltaxan, 154 R:dr 20 öre per skålpund.

Att de här omförmälda förhållandena icke äro välgörande för våra näringar eller ens kunna försvaras, anser jag vara alldeles tydligt och klart. För att åvägabringa nödig och rättvis förändring i desamma, erbjuda sig lämpligast tvänne utvägar. Man kan antingen förändra ordalydelsen i de tre här ofvan citerade rubrikerna så, att tulltaxan hädanefter skulle blifva lika för alla importörer; eller ock kan man lemna den första rubriken oförändrad, ändra de två följande, och dessutom i tulltaxan dels specificera alla de varor och kemiskt-tekniska preparater, hvilka anses böra vara tillgängliga för näringarne, men nu saknas der, och dels vid åtskilliga befintliga rubriker borttaga orden "*hänföres till apotheksvaror*" med bifogande af ordet *fritt* eller *fria*.

De ämnen, jag i mitt andra alternativ skall föreslå, behövas inom näringar och hushåll till:

Artificiella mineralvatten, bad, bakning, blekning, bryggd, bränvinsförädling, chokoladtillverkning, emaljering, fotografiering, färgning, galvanisering, garfning, glas-tillverkning, gödselberedning, likörer, parfymier, spegelfoliering, sockerbageri, tvål-tillverkning, tvätt, och för tekniska behof af flera slag t. ex. reaktionsmedel m. m.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, får jag vördsamt framlägga följande tvänne alternativ:

1:mo. att Riksdagen behagade besluta följande ordalydelse i tulltaxans motsvarande rubriker:

- a) *Apotheksvaror*, alla i taxan ej specificerade, enkla eller sammansatta Fria.
- b) *Kemiskt-tekniska preparater*, ej specificerade, R:dr 100 5 R:dr.
- c) *Salt*: oraffineradt:
 - glauber- Fritt.
 - kok- och berg- Fritt.
 - raffineradt bordsalt, hvarmed förstas hvitt, mjölkligt salt, ehvad det inkommer i särskilda emballager eller i sammanpressade lösa stycken eller kakor per skålpund 3 öre.

eller

2:do. att Riksdagen behagade besluta:

- a) följande ordalydelse af tulltaxans motsvarande rubriker:
 - Enbärsmos Fritt.
 - Flädermos eller saft Fritt.
 - Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade, R:dr 100 5 R:dr.
 - Mullbärssaft Fri.
 - Persikokärnor Fria.
 - Salt: oraffineradt:
 - glauber- Fritt.
 - kok- och berg Fritt.
 - raffineradt bordsalt, hvarmed förstas hvitt, mjölkligt salt, ehvad det inkommer i särskilda emballager eller i sammanpressade lösa stycken eller kakor, per skålpund 3 öre.
 - Storax Fri.
 - Violrot Fri.
- b) att följande rubriker intagas i tulltaxan:
 - Althærot Fri.

Caragenmossa	Fri.
Cascarillbark	Fri.
Catecu	Fri.
Oljor: kakao-, mandel-, muskott- och recin-olja per skålpund	3 öre.
Pommeransblommor och blad	Fria.
Saleprot	Fri.

c) att följande ämnen upptagas i tulltaxan såsom hänförliga till kemiskt-tekniska preparater:

Ammoniak, kaustik- och kolsyrad-; Antimonchlorid; Antimonoxid; Bariumchlorid; Bernstenssyra; Borsyra; Blodlutsalt; Calciumchlorid; Cyankalium; Dubbelt kolsyradt kali; Dubbelt kolsyradt natron; Enkelt kolsyradt kali; Ether, ren-, salpeter- och ättik-ether; Ether-arter, artificiella, värluktande; Fosforsyradt natron; Garfsyra; Guldchloridnatrium; Harsyresalt; Jernchlorid; Jernoxidul-oxid; Jod; Jodkalium; Kaustikt-kali; Magnesia; Mjölksyrad jernoxidul; Pommeransblomvatten; Rosenvatten; Salpetersyrad silfveroxid; Svafvelammonium; Svafveljern; Svafvelsyradt kali; Zinkchlorid; Zinkoxid; Ättiksyra och Ättiksyradt kali.

Om vederbörlig remiss af denna motion till Bevillnings-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 22 Januari 1868.

Carl J. Grafström.

N:o 14.

Af Herr A. Reutercrona: Om upphäfvande af Lagens stadgande rörande serskildt Forum för Frälsemän.

Som det å förra riksdagen, i anledning af derom utaf mig och Herr Öhlin väckta motioner, fattade beslut af Riksdagen om upphörande, till ännu gällande